

ไวรัสตับอักเสบบี B

ตับอักเสบบี คือ โรคของตับที่มีความผิดปกติ ทำให้เซลล์ตับบางส่วนได้รับอันตรายและถูกทำลายไป

โรคตับอักเสบบี เกิดได้จากหลายสาเหตุ เช่น การติดเชื้อไวรัส การรับประทานยาที่มีผลต่อตับ หรือ การดื่มสุรา เป็นต้น

การติดต่อ

โรคไวรัสตับอักเสบบี เป็นโรคที่ติดต่อจากคนสู่คน ผ่านช่องทางต่างๆ ดังนี้

- ติดต่อผ่านการรับเลือด (ปัจจุบันพบน้อยมาก เนื่องจาก เทคโนโลยีในปัจจุบันสามารถคัดกรองเลือด ที่มีเชื้อปนเปื้อนได้เกือบทั้งหมด)
- ติดต่อทางการสัก การเจาะหูด้วยเครื่องมือที่ไม่สะอาด
- ติดต่อทางเพศสัมพันธ์
- ติดต่อจากแม่สู่ลูก
- ติดต่อจากการผ่าตัดเปลี่ยนอวัยวะ

อาการ

1. อาการระยะเฉียบพลัน ผู้ป่วยจะเริ่มมีอาการ ภายใน 1-4 เดือน หลังติดเชื้อ ดังนี้

- ใช้ ตัวเหลืองตาเหลือง ปวดท้องใต้ชายโครงขวา
- อาการอื่นๆ ได้แก่ คลื่นไส้อาเจียน เบื่ออาหาร อ่อนเพลีย ผื่น ปวดข้อ
- บางรายอาจมีอาการรุนแรง เกิดจากการที่เซลล์ตับ ถูกทำลายเป็นจำนวนมาก อาจทำให้เกิดอาการตับวายได้
- อาการตับอักเสบบีระยะเฉียบพลันจะดีขึ้นใน 1-4 สัปดาห์ และจะหายเป็นปกติเมื่อร่างกายสามารถกำจัดและ ควบคุมเชื้อไวรัสตับอักเสบบีได้ ซึ่งมักใช้เวลาไม่เกิน 3 เดือน ผู้ป่วยส่วนน้อย (5-10%) ไม่สามารถกำจัดเชื้อออกจาก ร่างกายได้หมด ทำให้มีการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี เรื้อรัง

2. ระยะเรื้อรัง

- แบ่งผู้ป่วยได้เป็น 2 กลุ่ม คือ
 - 1) พาหะ (carrier) คือ ผู้ป่วยที่มีเชื้อไวรัสตับอักเสบบี ในร่างกาย จะไม่มีอาการแต่ยังสามารถแพร่เชื้อสู่ผู้อื่นได้ ผลการตรวจเลือดพบค่าการทำงานของตับอยู่ในเกณฑ์ปกติ
 - 2) ตับอักเสบบีเรื้อรัง (Chronic hepatitis) คือ ผู้ป่วยที่มีเชื้อไวรัสตับอักเสบบี ในร่างกาย และตรวจเลือดพบค่าการทำงานของตับผิดปกติ
- ผู้ป่วยส่วนมากมักไม่มีอาการ บางรายอาจมีอาการ อ่อนเพลีย หรือเบื่ออาหารได้
- การติดเชื้อแบบเรื้อรังพบบ่อยในเด็กที่ติดเชื้อตั้งแต่ แรกเกิด

การวินิจฉัย

- เจาะเลือดตรวจค่าการทำงานของตับ (Liver function test)
- เจาะเลือดตรวจเชื้อไวรัสตับอักเสบบี ดังนี้
 - HBsAg : ให้ผลบวก แปลว่าผู้ป่วยกำลังติดเชื้อไวรัส ตับอักเสบบี
 - anti-HBs : ให้ผลบวก แปลว่าผู้ป่วยมีภูมิคุ้มกันต่อ เชื้อไวรัสตับอักเสบบี
- ภูมิคุ้มกันเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ ผู้ป่วยได้รับวัคซีน หรือ เคย ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบีและหายจากโรคแล้ว ดังนั้น ผู้ป่วย ที่มีภูมิคุ้มกันจึงไม่แพร่เชื้อให้ผู้อื่น และไม่ติดเชื้อไวรัสตับ อักเสบบี อีก
- การวินิจฉัยว่าเป็น ไวรัสตับอักเสบบีเรื้อรัง ต้องเจาะเลือด ตรวจซ้ำอีกครั้ง ที่ 6 เดือน หากพบว่าร่างกายไม่สามารถ กำจัดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี และไม่สามารถสร้างภูมิคุ้มกัน ได้ จึงจะวินิจฉัยว่าเป็น “โรคไวรัสตับอักเสบบี เรื้อรัง”

การรักษา

- **ในระยะเฉียบพลัน** ผู้ป่วยส่วนมาก (ประมาณ95%) สามารถสร้างภูมิคุ้มกันต่อเชื้อและหายจากโรคได้เอง การรักษาในระยะนี้จึงเป็นเพียงการรักษาตามอาการเท่านั้น สำหรับผู้ป่วยที่มีอาการตับอักเสบในระยะเฉียบพลันอย่างรุนแรง อาจพิจารณาให้ยาต้านไวรัส
- **ในระยะเรื้อรัง** การรักษาที่มีในปัจจุบัน ได้แก่ ยาต้านไวรัส การฉีดอินเตอร์เฟียร์รอน แอลฟา (Interferon Alpha) การผ่าตัดเปลี่ยนตับ

การปฏิบัติตัวเมื่อทราบว่าติดเชื้อ

- ระมัดระวังการใช้ยาที่เป็นพิษต่อตับ ใช้ยาลดไข้ แก้ปวดได้โดยไม่ใช้ยาเกินขนาด
- ไม่บ่งจจากโลหิต
- ระมัดระวังติดต่อโรคให้ผู้อื่น เช่น จากแม่สู่ลูก มีเพศสัมพันธ์โดยไม่ป้องกัน พยายามไม่ให้อาหารสัมผัสสัมผัสบาดแผลของผู้อื่น
- พักผ่อนให้เพียงพอและติดตามการรักษาจากแพทย์อย่างสม่ำเสมอ
- หลีกเลี่ยงการรับประทานถั่วลิสงหรือพริกป่นบด เนื่องจาก อาจปนเปื้อนเชื้อราอัลฟาที่ออกซิน ที่อาจเพิ่มความเสี่ยงของการเกิดมะเร็งตับ
- ไม่ควรดื่มสุราหรือใช้ยาสมุนไพร

ผู้ป่วยเหล่านี้มีโอกาสเกิดโรคมะเร็งตับมากกว่าคนปกติ

- ชายอายุ 40 ปีขึ้นไป หญิงอายุ 50 ปีขึ้นไป
- เป็นโรคตับแข็ง
- มีคนในครอบครัวเป็นมะเร็งตับ
- ผู้ที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไปที่มีเอนไซม์ตับและ/หรือจำนวนไวรัส HBV สูง

การติดตามและเฝ้าระวังทำได้โดยติดตามระดับของแอลฟาฟีโตโปรตีน (Alpha-fetoprotein) ในเลือด และอัลตราซาวด์ตับทุก 6 เดือน

การป้องกัน

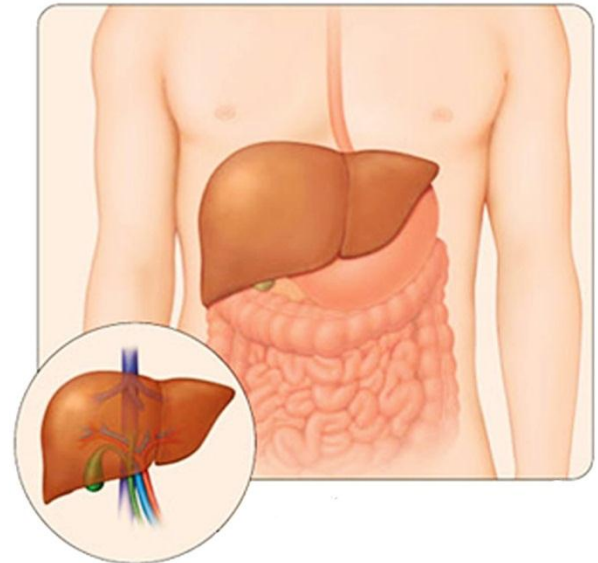
ฉีดวัคซีนป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบบี ให้แก่

- ทารกแรกเกิดทุกคน
- ผู้ที่อยู่ภายในบ้านเดียวกันกับผู้ที่เป็นโรคตับอักเสบบีเฉียบพลันจากไวรัส HBV หรือเป็นพาหะของ HBV
- ผู้ที่มีประวัติเพศสัมพันธ์ที่มีความเสี่ยง เช่น มีคู่นอนหลายคน ผู้ชายที่มีเพศสัมพันธ์กับผู้ชาย ผู้ที่เป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
- ผู้ที่ติดเชื้อ HIV
- ผู้ที่มีโรคตับ

โรงพยาบาลหริภุชเวีย เมโมเรียล
HARIPHUNCHAI MEMORIAL HOSPITAL

ไวรัสตับอักเสบบี Hepatitis B Virus

เชื้อไวรัสตับอักเสบบีแบ่งเป็นหลายกลุ่ม
คือ เอ บี ซี ดี และ อี

เชื้อไวรัสตับอักเสบบี เป็นชนิดที่พบบ่อย
และเป็นปัญหาสำคัญของระบบสาธารณสุขในประเทศไทย

ดูแลและห่วงใย
แผนกผู้ป่วยนอก ต่
1116, 1117, 1132
ศูนย์บริการลูกค้า ต่
1125, 1126, 1135, 1136